

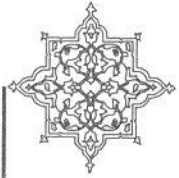
بِسْمِ تَعَالَى

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ: ۹۵/۶/۱۶

شماره: ۲۱۸/۱۴۱۸۲۴
پیوست:

رؤسای محترم دانشگاهها و پژوهشگاهها

با سلام

احتراماً به پیوست نامه شماره ۱۰/۱۹۷۶۱۹۴ مورخ ۹۵/۶/۱۶ ستاد مبارزه با مواد مخدر و عناوین اولویت های پژوهشی آن ستاد جهت تعامل و همکاری با دفتر تحقیقات و آموزش ستاد مبارزه با مواد مخدر تقدیم می گردد، ضروری است پس از وصول نامه به نحو مقتضی موضوعات و اولویت های پژوهشی جهت حمایت و بهره برداری در اختیار ذینفعان قرار گیرد.

محسن شریفی

مدیرکل دفتر سیاستگذاری و برنامه ریزی امور پژوهشی

نشانی:

تهران - شهرک قدس

میدان صنعت، خیابان

خوردین، خیابان هرمزان،

نیش خیابان پیروزان جنوبی

کد پستی: ۱۴۶۶۶-۶۴۸۹۱

شماره تلفن: ۸۲۳۳۱۰۰۰

صندوق پستی:

تهران ۱۴۶۶۵-۱۵۱۳

Website: www.msrt.ir

Email: info@msrt.ir

ستاد مبارزه با مواد مخدر

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۶/۱۶

شماره: ۱۰/۱۹۷۶۱۹۴

پیوست: ۱

امروز اگر مسئولین نظام جمهوری اسلامی ایران با مواد مخدر به سختی مبارزه می کنند، این یک جهاد بزرگ، یک حرکت بسیار عمیق در راه پیشرفت ملت ایران است. «مقام معظم رهبری مدظله العالی»

جناب آقای دکتر وحید احمدی

معاون محترم پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

سلام علیکم:

با احترام، همانگونه که مستحضرید:

امروزه مواد مخدر و روان گردان ها به عنوان مهم ترین عامل تهدید کننده سلامت جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی، موجب درگیر شدن بخش های وسیعی از کشور شده به گونه ای که سیستم مافیای قاچاق مواد مخدر در سال های اخیر با ورود به محیط های آموزشی (مدارس و دانشگاه ها) به صورت آرام، سعی در جذب مشتریان جدید در سنین مختلف، جنسیت متفاوت، سطوح تحصیلی گوناگون، مجرد و متأهل، شهری و روستایی با دلایل و انگیزه های متفاوت، دارند. بنابر این، با هدف ضربه زدن به استراتژی های سیستم مافیای مواد مخدر و روان گردان ها، نیازمند دانش تخصصی و پشتوانه های علمی در عرصه های پیشگیری اولیه از اعتیاد، درمان و حمایت های اجتماعی و همچنین مقابله با عرضه هستیم، تا با سهیم شدن نخبگان و مراکز علمی در این جهاد مقدس، شاهد تقویت و تحقق فعالیت های مبارزه با مواد مخدر هستیم بر تلم باشیم.

با نگاهی به بند دهم سیاست های کلی مبارزه با مواد مخدر ابلاغی از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله العالی) در مورخ ۸۵/۷/۱۰ (مبنی بر: توسعه مطالعات و پژوهش های بنیادی - کاربردی و توسعه ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روان گردان ها و پیشگیری و درمان معتادان با تکیه بر دانش روز دنیا و

جهاد کلامی و غیره بر داری
دکتر احمدی
۱۳۹۵/۰۶/۲۴

با احترام
دکتر احمدی

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۶/۱۶
شماره: ۱۰/۱۹۷۶۱۹۴
پیوست: ۱

ستاد مبارزه با مواد مخدر

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۶/۱۶

شماره: ۱۰۷/۱۹۷۶۱۹۴

پیوست: ۱

استفاده از ظرفیت‌های علمی و تخصصی کشور، ضرورت پرداختن به ابعاد مبارزه به صورت علمی به عنوان یکی از وظایف اصلی جامعه علمی قلمداد می‌شود.

لذا با هدف بهره‌گیری از ظرفیت‌های معنوی و مادی موجود در دانشگاه‌های کشور و ترفیع دانشجویان محترم کارشناسی ارشد و دکتری رشته‌های مختلف، به منظور انتخاب یکی از عناوین پژوهشی حوزه مواد مخدر و روان‌گردان‌ها در ابعاد جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، روان‌پزشکی، پزشکی، اقتصاد، مدیریت، حقوق و مددکاری و ... به عنوان موضوعات پایان‌نامه تحصیلی، بدین وسیله ده برگ اولویت‌های پژوهشی حاوی ۲۰۵ عنوان پژوهشی این ستاد تقدیم می‌شود.

موجب امتنان خواهد بود ضمن انعکاس مراتب به کلیه دانشگاه‌های تحت پوشش آن وزارتخانه در سطح کشور، زمینه‌های تعامل و همکاری مستمر دفتر تحقیقات و آموزش ستاد مبارزه با مواد مخدر را با دانشگاه‌های تحت پوشش آن وزارتخانه فراهم شود تا شاهد ایجاد موج علمی در عرصه‌های علمی در امر مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان‌ها با حضور کلیه اندیشمندان و پژوهشگران کشور باشیم.

بر این اساس دانشجویانی که یکی از موضوعات اولویت‌های پژوهشی اعلامی دفتر تحقیقات و آموزش ستاد مبارزه با مواد مخدر را به عنوان موضوع پایان‌نامه خود انتخاب نمایند مورد حمایت مادی و معنوی دفتر مذکور قرار خواهد گرفت.

علی مؤیدی
فائز مقام دبیر کل ستاد

«عناوین اولویت‌های پژوهشی ستاد مبارزه با مواد مخدر»

محققان، پژوهشگران و اساتید محترم:

در راستای بند دهم سیاست‌های کلی مبارزه با مواد مخدر، ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در مورخ ۸۵/۷/۱۰ مبنی بر «توسعه مطالعات و پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روانگردان و پیشگیری و درمان معتادان با تکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت علمی و تخصصی کشور» بدینوسیله عناوین اولویت‌های پژوهشی حوزه‌های مختلف ستاد مبارزه با مواد مخدر اعلام می‌شود. انتظار می‌رود کلیه مراکز علمی و دانشگاهی با بهره‌گیری از ظرفیت‌های معنوی و مادی و همچنین توغیب دانشجویان محترم کارشناسی ارشد و دکتری رشته‌های مختلف به منظور انتخاب یکی از اولویت‌های پژوهشی به عنوان پایان‌نامه، مبادرت ورزیده تا بدین ترتیب شاهد سهم شدن نخبگان، در علمی شدن امر مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان‌ها در عرصه‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری باشیم. فرصت را غنیمت شمرده آمادگی دفتر تحقیقات و آموزش ستاد مبارزه با مواد مخدر را برای هرگونه همکاری و تعامل اعلام می‌دارد. (آدرس: تهران بزرگراه اشرافی اصفهانی، بالاتر از میدان پونکنده، بعد از خیابان بیست و یکم، ساختمان ستاد مبارزه با مواد مخدر - دفتر تحقیقات و آموزش -

در زیر فهرست ۲۰۵ عنوان پژوهش در ۱۲ حیطه آورده شده است:

۱- اولویت‌های پژوهشی برای شناخت وضعیت اعتیاد کشور (شیوع، روند، شدت)

- ۱- آینده پژوهی برای پیش بینی آینده وضعیت مصرف مواد و اعتیاد در کشور، از جمله استفاده از مدل سازی^۱
- ۲- مطالعه بر وضعیت اعتیاد در زنان (روند و عوامل)
- ۳- بررسی شیوع مصرف مواد و اختلالات مصرف مواد در دانشجویان
- ۴- تولید و مطالعه بر تست‌های آزمایشگاهی برای آنالیز شیمیایی مواد
- ۵- بررسی کیفی وضعیت مصرف مواد و اعتیاد در گروه‌ها و اجتماعات خاص (سربازخانه‌ها، زندان، محیط‌های کار خاص)
- ۶- بررسی وضعیت مصرف مواد استنشاقی در جنوب کشور و در کودکان کار و خیابانی

۲- اولویت‌های پژوهشی برای شناخت عوامل مؤثر بر بروز اعتیاد

- ۷- بررسی عوامل محافظت‌کننده و مخاطره‌آمیز برای بروز مصرف مواد و اعتیاد در نوجوانان، به ویژه عوامل مرتبط با خانواده و مدرسه و باورهای دینی و فرهنگی و سایر متغیرهای بومی

¹ Modeling

- ۸- مطالعات اجتماعی جماعت های پر خطر^۲ و بررسی مکانیسم های آسیب زا برای مصرف مواد و اعتیاد
- ۹- رصد تعیین کننده های اجتماعی اعتیاد (اسکان غیررسمی، نابرابری، سرمایه اجتماعی، ...)
- ۱۰- شناسایی عوامل خطرزای محیط های کار
- ۱۱- بررسی آگاهی (به ویژه میزان درک خطر) گروه های مختلف هدف یا مؤثر بر گروه هدف در مورد مواد به ویژه مواد جدید (مانند مواد محرک و ...)
- ۱۲- بررسی شرایط زندگی و عوامل آسیب پذیری فرزندان دارای والدین معتاد
- ۱۳- شناخت میزان انگ و هنجار مصرف مواد در مناطق جغرافیایی و گروه های مختلف جامعه و تأثیر آن بر شروع مصرف مواد
- ۱۴- بررسی عوامل ژنتیکی اعتیاد به مواد افیونی و مواد محرک
- ۱۵- بررسی سرایت پذیری مصرف مواد
- ۱۶- بررسی ارتباط بین وقایع استرس زای زندگی و ابتلای به اعتیاد
- ۱۷- مطالعه کیفی شرایط و عوامل مستعدکننده مصرف مواد در افراد متأهل
- ۱۸- مطالعه بر عوامل اعتیاد در جوانبازان
- ۱۹- بررسی عوامل مؤثر بر مصرف مواد و تغییرات مصرف مواد در زندان
- ۲۰- مطالعه بر عوامل اعتیاد در سربازان
- ۲۱- بررسی میزان دسترسی و مصرف داروهای قابل سوء مصرف (مانند ترامادول، ریتالین) و تأثیر آنها در پیشگیری و یا بروز مصرف و اعتیاد به سایر مواد
- ۲۲- بررسی وضعیت مهارت های زندگی دانش آموزان و کودکان خارج از چرخه تحصیل
- ۲۳- بررسی میزان دانش و نگرش دانش آموزان مقاطع سوم راهنمایی، دبیرستان و هنرستان در خصوص مواد مخدر و محرک ها

۴- اولویت های شناخت عوامل مرتبط با پیشرفت اعتیاد، رفتارهای پر خطر همراه و بروز عوارض

- ۲۴- بررسی کیفی فرایند عود مصرف مواد در معتادان
- ۲۵- بررسی سیر و پیش آگهی اعتیاد در گروه های مختلف معتادان
- ۲۶- بررسی ارتباط مصرف مواد و وقوع تصادفات و سوانح در کشور
- ۲۷- بررسی عوامل مؤثر بر مصرف تزریقی مواد
- ۲۸- بررسی میزان و علت مرگ و میر معتادان به تفکیک الگوهای مختلف اعتیاد
- ۲۹- بررسی تأثیر فارماکولوژیک مواد در رانندگی و تصادفات
- ۳۰- پیمایش های رفتاری-زیستی گروه های پرخطر معتادان (تزریقی، تن فروش ها، معتادان زندانی، ...) (شاخص ۲۳ سامانه)
- ۳۱- بررسی شیوع عفونت ایدز، هپاتیت سی و بی و بیماری های مقاربتی در معتادان و عوامل مرتبط با آن و توزیع جغرافیایی آن (شاخص ۲۴ سامانه)

^۲ High-risk communities

^۳ Risk perception

- ۲۲- طراحی نظام ثبت اطلاعات مشکلات اورژانس معقدان از اورژانس بیمارستانهای کشور (شاخص ۳۱ سامانه)
- ۲۳- بررسی عوامل مؤثر بر اعتیاد به چند ماده
- ۲۴- بررسی عوامل مؤثر بر تشدید اعتیاد و بروز عوارض اجتماعی و شغلی (تأثیر استیگما)
- ۲۵- بررسی وضعیت بروز خشونت و عوامل مؤثر بر آن در معقدان
- ۲۶- بررسی دینامیک خانواده و بروز مشکلات خانوادگی پس از اعتیاد
- ۲۷- بررسی نقش اختلالات همراه روانپزشکی در پیشرفت اعتیاد
- ۲۸- بررسی ارتباط میان اعتیاد و ارتکاب جرم
- ۲۹- بررسی میزان وقوع مسمومیت، عوامل مرتبط، و عوارض حاصله در معقدان کشور
- ۴۰- بررسی عوارض دهانی و دندانی مصرف مواد و عوامل مرتبط با آن
- ۴۱- بررسی سایر عوارض جسمی (گوارشی، سرطان مثانه، ...) مصرف مواد و عوامل مرتبط با آن
- ۴۲- بررسی نقش اعتیاد در دینامیک مشکلات اجتماعی کشور
- ۴۳- بررسی میزان ناتوان کنندگی اعتیاد (از کارافتادگی، ناتوانی جنسی، ...)
- ۴۴- بررسی وضعیت استفاده از کاندوم و عوامل مؤثر بر آن در گروههای مختلف معقدان
- ۴۵- بررسی کارکرد دسترسی به داروهای قابل سوء مصرف در کاهش زیان

۴- اولویت‌های پژوهش در مداخلات مؤثر پیشگیری

- ۴۶- بررسی هزینه اثربخشی و هزینه فایده خدمات پیشگیری اجتماعی محور
- ۴۷- بررسی راههای مؤثر برای آگاهسازی عمومی در امر پیشگیری از اعتیاد
- ۴۸- طراحی و بررسی اثربخشی برنامه های مؤثر بر توانمندسازی و ظرفیت افزایی سازمان های مردم نهاد
- ۴۹- بومی سازی و بررسی اثربخشی برنامه های تقویت خانواده
- ۵۰- بررسی راههای مؤثر آموزشی بر تغییر آگاهی و نگرش (درک خطر) نوجوانان و جوانان
- ۵۱- طراحی و اجرای آزمایشی برنامه های پیشگیرانه برای همسران معقدان
- ۵۲- مرور سیستماتیک مطالعات پیشگیرانه در کشور
- ۵۳- بررسی اثربخشی برنامه آموزش مهارتهای زندگی با مدل های مختلف، آموزشگران و مکان های مختلف در پیشگیری از اعتیاد
- ۵۴- طراحی و بررسی اثربخشی برنامه یاری کارکنان در محیط های کار
- ۵۵- تدوین راهنمای استفاده از ابزارهای تبلیغاتی در پیشگیری از اعتیاد
- ۵۶- طراحی و اجرای آزمایشی برنامه های پیشگیرانه برای فرزندان معقدان
- ۵۷- طراحی و اجرای آزمایشی برنامه های پیشگیری از اعتیاد برای زندانها
- ۵۸- تدوین بسته آموزشی پزشکان و ارائه کنندگان خدمات بهداشتی در امر پیشگیری از اعتیاد
- ۵۹- مطالعات کاربردی کردن علوم پایه زیستی مانند زیرساخت های زیستی تاب آوری، نقشه های ژنتیکی افراد مستعد، و ایمنی سازی در جهت پیشگیری از اعتیاد
- ۶۰- طراحی روش های تشخیصی زودرس استعداد ابتلا به اعتیاد بر مبنای علوم و فناوری های شناختی

- ۶۱- طراحی و تدوین برنامه‌های پیشگیرانه در زنان سنین باروری با تاکید به مادران باردار
- ۶۲- طراحی برنامه‌های پیشگیری برای حرف پزشکی (به عنوان یک حرفه در معرض خطر)
- ۶۳- بررسی میزان تاثیرگذاری همایش‌ها و نمایشگاه‌های آموزش پیشگیری از اعتیاد در محیط‌های خانواده، مدارس، مراکز آموزشی، محیط‌های کاری همزمان با اجرا و ۶ ماه پس از اجرای برنامه
- ۶۴- بررسی نقش نهادهای دینی- فرهنگی و مبلغان دینی در پیشگیری از گرایش نوجوانان و جوانان به مواد مخدر در جمعیت هدف

۵- اولویت‌های پژوهش برای شناخت و بهبود نظام ارائه خدمات پیشگیرانه

- ۶۵- ارزشیابی برنامه پیشگیری مدرسه محور
- ۶۶- ارزشیابی کارکرد تیزرها و زیرنویس‌های تلویزیونی در پیشگیری از اعتیاد
- ۶۷- ارزشیابی کارکرد سازمان‌های دارای بودجه در پیشگیری از اعتیاد
- ۶۸- بررسی روش‌های حساس سازی و حمایت یابی برای فعال کردن جمعیت عمومی در پیشگیری از اعتیاد
- ۶۹- بررسی روش‌های متناسب سازی مداخلات پیشگیرانه مختلف برای هر اجتماع
- ۷۰- بررسی وضعیت کنونی نیروی انسانی سازمان‌ها برای پیشگیری از اعتیاد
- ۷۱- بررسی نیازهای آموزشی کارکنان پیشگیری از اعتیاد کشور
- ۷۲- بررسی میزان انگیزه و رضایت کارکنان پیشگیری از اعتیاد
- ۷۳- بررسی مشکلات سازمان‌های دولتی و نیازسنجی برای فعال سازی آنها
- ۷۴- بررسی توصیفی و تحلیلی محتوایی و کیفی وضعیت انتشارات اعتیاد کشور (کتاب و بروشور)، مخاطبان آنها، نحوه توزیع و بهره برداری در ده سال گذشته
- ۷۵- بررسی توصیفی عملکرد رسانه‌ها شامل مطبوعات، رادیو و تلویزیون در پیشگیری و درمان اعتیاد
- ۷۶- ارزشیابی کارکرد برنامه‌های "روز مبارزه با مواد مخدر"
- ۷۷- بررسی نقش کنونی سازمان‌های مردم نهاد در پیشگیری از اعتیاد
- ۷۸- بررسی مشکلات سازمان‌های مردم نهاد و نیازسنجی برای فعال سازی آنها
- ۷۹- بررسی نقش روحانیون و مبلغان دینی در پیشگیری از اعتیاد
- ۸۰- بررسی امکانات به کار گرفته شده در سازمان‌های مختلف برای خدمات پیشگیری از اعتیاد
- ۸۱- ارزشیابی برنامه‌های پیشگیری از اعتیاد دانشگاه‌ها
- ۸۲- ارزشیابی نقش دفاتر فرهنگی و مشاوره دانشگاه‌ها در پیشگیری از اعتیاد

۶- اولویت‌های پژوهش برای شناخت مداخلات مؤثر درمانی

- ۸۳- بررسی اثربخشی مداخلات غیردارویی در وابستگی به مواد محرک
- ۸۴- بررسی اثربخشی درمان‌های دارویی در وابستگی به مواد محرک
- ۸۵- بررسی هزینه اثربخشی مداخلات غیردارویی در پیشگیری از عود
- ۸۶- بررسی اثربخشی تنبور اپیوم در اعتیاد به تریاک و هروئین
- ۸۷- بررسی عوامل مؤثر بر پایبندی معتادان به درمان و بررسی اثربخشی مداخلات برای بهبود پایبندی معتادان به درمان

- ۸۸- بررسی اثربخشی مداخلات درمانی در سایکوز ناشی از مواد محرک
- ۸۹- بررسی اثربخشی روش‌های اقامتی برای درمان اعتیاد به مواد محرک
- ۹۰- بررسی هزینه اثربخشی مداخلات غیردارویی به ویژه درمان شناختی رفتاری به عنوان مکمل در درمان‌های نگهدارنده
- ۹۱- بررسی هزینه اثربخشی روش‌های اقامتی برای درمان اعتیاد به مواد افیونی
- ۹۲- طراحی و بررسی اثربخشی مدیریت اقتضایی مناسب
- ۹۳- بررسی اثربخشی مداخلات درمانی برای وابستگی توأم به مواد افیونی و مواد محرک
- ۹۴- بررسی اثربخشی مداخلات دارویی در درمان مسوومیت و بیش مصرف مواد محرک بررسی اثربخشی مداخلات اجتماعی در درمان اعتیاد
- ۹۵- طراحی ابزارهای غربالگری و مداخلات درمانی کوتاه مصرف مواد
- ۹۶- بررسی اثربخشی مداخلات گروه‌های هم‌یاری در درمان اعتیاد
- ۹۷- مقایسه اثربخشی و هزینه اثربخشی سم زدایی به شیوه بستری، سرپایی و اقامتی در الگوهای مختلف اعتیاد
- ۹۸- بررسی اثربخشی مصاحبه انگیزشی در جلب همکاری معتادان
- ۹۹- بررسی اثربخشی مداخلات برای درمان سوء مصرف و اعتیاد به حشیش
- ۱۰۰- بررسی اثربخشی روش‌های سم زدایی تریاک
- ۱۰۱- بررسی اثربخشی و هزینه اثربخشی درمان نگهدارنده با متادون
- ۱۰۲- بررسی اثربخشی و هزینه اثربخشی درمان نگهدارنده با بوپرنورفین
- ۱۰۲- بررسی اثربخشی درمان‌های نگهدارنده در درمان وابستگی به تریاک
- ۱۰۴- بررسی اثربخشی نالترکسون در پیشگیری از عود وابستگان به تریاک
- ۱۰۵- بررسی اثربخشی نالترکسون در پیشگیری از عود وابستگان به هروئین یا انگیزه و وضعیت اجتماعی مطلوب
- ۱۰۶- بررسی اثربخشی درمان‌های نارویی در سم زدایی و قطع مصرف متادون
- ۱۰۷- بررسی اثربخشی و هزینه اثربخشی مداخلات طب جایگزین همچون طب گیاهی، طب سوزنی در بازگیری از مواد مختلف
- ۱۰۸- بررسی اثربخشی و هزینه- اثربخشی تحریک مغناطیسی ترانس کرانیال^۴ و سایر مداخلات بیولوژیک در کاهش وسوسه مصرف مواد
- ۱۰۹- بررسی تأثیر مداخلات غیردارویی در هم‌انگیزی وابستگی با اختلالات روانپزشکی
- ۱۱۰- بررسی نقش عوامل اجتماعی در عود مجدد و یا بهبود شاخص‌های اجتماعی فرد
- ۱۱۱- بررسی اثربخشی مداخلات دارویی در درمان سندرم پرهیز نوزادی^۵
- ۱۱۲- طراحی پروتکل و راهنمای درمان وابستگی به مواد افیونی در بارداری و نوزادان

^۴ rTMS

^۵ Neonatal Abstinence Syndrome (NAS)

- ۱۱۲- ارائه روش‌های درمانی جدید با تاکید بر کنترل و لغ مصرف مواد، کاهش اثرات تقویتی مواد و ترمیم اختلالات شناختی ناشی از اعتیاد و بررسی اثربخشی آنها
- ۱۱۳- بررسی اثربخشی کاردرمانی بر درمان و بازتوانی اعتیاد
- ۱۱۵- طراحی و بررسی اثربخشی مدل‌های درمان و حمایت‌های اجتماعی با الگوهای بومی
- ۱۱۶- طراحی و بررسی اثربخشی مداخلات ترکیبی اعتقادی و سایر مداخلات درمانی
- ۱۱۷- طراحی مداخلات درمان و حمایت اجتماعی برای گروه‌های خاص معتادان شامل بی خانمان‌ها، زنان خیابانی، نوجوانان، زندانیان و بررسی اثربخشی آنها
- ۱۱۸- طراحی روش‌های درمانی اعتیاد مبتنی بر علوم و فناوری‌های شناختی

۷- اولویت‌های پژوهش برای شناخت و بهبود نظام ارائه خدمات درمانی

- ۱۱۹- طراحی راهکارهای ارتقای بیمه برای پوشش خدمات اعتیاد و بررسی تأثیر حمایت بیمه ای در ماندگاری در درمان
- ۱۲۰- ارزشیابی اثر بخشی و کارآیی برنامه ادغام پیشگیری و درمان اعتیاد در نظام مراقبت‌های بهداشتی اولیه ۶ و میزان به کارگیری پروتکل وزارت بهداشت در فیلد
- ۱۲۱- راه اندازی نظام ثبت اطلاعات معتادان و درمان اعتیاد در کلیه مراکز درمان اعتیاد و زندان‌های سطح کشور (شاخص ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹ و ۳۲ سامانه)
- ۱۲۲- تجزیه و تحلیل کشوری داده های ثبت اطلاعات موجود بیماران از مراکز درمانی
- ۱۲۳- ارزشیابی برنامه درمان نگهدارنده با متادون در مراکز درمانی کشور و بررسی میزان به کارگیری پروتکل درمان با متادون وزارت بهداشت در مراکز درمانی
- ۱۲۴- مطالعه نظام مند پژوهش‌های انجام شده بر گروه‌های خودیاری در درمان اعتیاد
- ۱۲۵- بررسی کارکرد خطوط تلفنی مشاوره اعتیاد
- ۱۲۶- سنجش نیازهای آموزشی درمانگران اعتیاد
- ۱۲۷- بررسی کارکرد مداخلات درمانی در زندان و میزان به کارگیری پروتکل‌های درمانی
- ۱۲۸- بررسی روش‌های نظارت مطلوب بر مراکز درمانی
- ۱۲۹- طراحی بسته های آموزشی برای ارتقای نگرش، دانش و مهارت درمان گران اعتیاد در درمان وابستگی به مواد افیونی و مواد محرک
- ۱۳۰- بررسی وضعیت موجود مداخلات اجتماعی در درمان معتادان (شامل دوره های حرفه آموزی)
- ۱۳۱- بررسی آثار پرداخت نقدی یارانه ها بر خانواده معتادان
- ۱۳۲- بررسی پیامدهای اجتماعی ورود تنبور اپیوم
- ۱۳۳- طراحی استانداردهای سطوح مختلف مراقبت در درمان اعتیاد (سرپایی، بستری و اقامتی)
- ۱۳۴- ارزشیابی اثربخشی و کارآیی بخشی اجتماع درمان مدار
- ۱۳۵- ارزشیابی خدمات درمانی اعتیاد برای جانبازان

⁶ Primary health care

- ۱۳۶- محاسبه تعداد افراد تحت پوشش درمان و میزان و نوع خدمات دریافتی
- ۱۳۷- مطالعه حجم و ویژگی‌های تقاضای درمان^۷، تمایل معتادان به انواع درمان و دلایل آنها
- ۱۳۸- شناسایی مسیر مراجعه معتادان برای درمان
- ۱۳۹- بررسی توزیع، وسعت و دسترسی به روش‌های مختلف درمان در کشور
- ۱۴۰- بررسی کیفیت ارائه خدمات درمانی، رعایت حقوق بیماران و رضایت مراجعان به تفکیک نوع مراکز درمانی
- ۱۴۱- ارزشیابی وضعیت خدمات بستری برای درمان اعتیاد
- ۱۴۲- ارزشیابی نقش درمانگران مختلف در درمان اعتیاد
- ۱۴۳- بررسی نگرش کارکنان درمانی در بخش دولتی و خصوصی به روشهای مختلف درمان اعتیاد
- ۱۴۴- بررسی اثر دانش و نگرش درمانگران به درمان‌های نگهدارنده با آگونیست در نتایج درمانی
- ۱۴۵- بررسی تاثیر قیمت و خلوص مواد بر تقاضای خدمات درمانی
- ۱۴۶- تعیین قیمت تمام شده مداخلات درمانی در کشور

۸- اولویت‌های پژوهش برای شناخت مداخلات مؤثر کاهش زیان^۸

- ۱۴۷- بررسی میزان اثربخشی روش‌های پیشگیری از مصرف تزریقی مواد
- ۱۴۸- بررسی قابلیت اجرایی و اثربخشی آزمایش‌های تصادفی مواد در رانندگان
- ۱۴۹- طراحی و بررسی اثربخشی آموزش‌های گروه‌های همسان در کاهش رفتارهای پرخطر در اجتماع و محیط‌های تادیبی
- ۱۵۰- بررسی میزان اثر بخشی و هزینه- اثربخشی برنامه ارائه سرنگ و سوزن
- ۱۵۱- طراحی و بررسی اثربخشی آموزش خانواده در کاهش زیان
- ۱۵۲- بررسی میزان اثربخشی و هزینه- اثربخشی مداخلات پیشگیری از بیش مصرف و مرگ و میر ناشی از مواد
- ۱۵۳- بررسی
- ۱۵۴- ارائه الگوهای بومی کاهش آسیب و بررسی اثربخشی آنها

۹- اولویت‌های پژوهش برای شناخت و بهبود نظام ارائه خدمات کاهش زیان

- ۱۵۵- بررسی وسعت و کیفیت خدمات کاهش زیان در زندانها
- ۱۵۶- ارزشیابی تأثیر وجود درمان نگهدارنده با متادون و تجویز متادون (غیرنگهدارنده) در مراکز کاهش زیان
- ۱۵۷- ارزشیابی عملکرد و هزینه اثربخشی مراکز کاهش زیان (شامل مراکز سیار)
- ۱۵۸- ارزشیابی عملکرد و هزینه اثربخشی کلینیک‌های مثلثی
- ۱۵۹- بررسی توزیع، وسعت و دسترسی به روش‌های مختلف کاهش زیان در کشور

⁷ Treatment demand

⁸ Harm reduction

- ۱۶۰- بهبود نظام ثبت اطلاعات خدمات کاهش زیان
- ۱۶۱- ارزشیابی کارکرد گروه‌های هم‌یاری و سایر سازمان‌های مردم‌نهاد و اجتماع محور در کاهش زیان
- ۱۶۲- مستندسازی تجربه مراکز کاهش زیان ایران
- ۱۶۳- تعیین قیمت تمام‌شده مداخلات کاهش آسیب در کشور

۱۰- اولویت‌های پژوهش در امر مقابله با عرضه

- ۱۶۴- آسیب‌شناسی تدابیر و اقدامات عملیاتی و اطلاعاتی در ضربه زدن به باند های قاچاق مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها
- ۱۶۵- بررسی تاثیر اقدامات مرزی در جلوگیری از قاچاق مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها
- ۱۶۶- آینده پژوهی وضعیت قاچاق مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها
- ۱۶۷- بررسی میزان کارآمدی عملکرد حوزه مقابله با مواد مخدر و روانگردان و پیش‌سازها به تفکیک سازمان‌ها
- ۱۶۸- بررسی عوامل روانی اجتماعی گرایش به قاچاق و توزیع مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها به تفکیک نواحی مرزی و داخلی
- ۱۶۹- طراحی، اجرای آزمایشی و بررسی اثربخشی مدل‌های مشارکت مردمی برای کاهش عرضه در کشور
- ۱۷۰- بررسی حجم و سایر ویژگی‌های گردش مالی و سود تجارت مواد در سطح خرد و کلان
- ۱۷۱- بررسی خلأها و ضعف‌های ساختار تشکیلاتی دستگاه‌های مسئول و عضو ستاد در حوزه کاهش عرضه و ارائه پیشنهاد های اصلاحی
- ۱۷۲- بررسی نقاط قوت و ضعف وضعیت ایستگاه‌های بازرسی از دیدگاه افراد دخیل در فرآیند جاسازی و انتقال مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها
- ۱۷۳- بررسی اثربخشی انواع راهکارها و فناوری‌های مقابله با ورود مواد مخدر به زندانها در سطح کشور
- ۱۷۴- بررسی نقش ایست و بازرسی های مصوب و غیرمصوب در کشف مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها
- ۱۷۵- بررسی ساختار و مسیر انتقال مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها در کشور و به تفکیک شبکه های حمل و نقل
- ۱۷۶- ارزیابی و پایش مدیریت عملکرد برنامه توسعه پنجم در حوزه کاهش عرضه
- ۱۷۷- بررسی حجم، روش‌ها و سایر ویژگی‌های پولشویی ناشی از تجارت مواد مخدر و روان‌گردان‌ها در سطح کشور
- ۱۷۸- بررسی نقش اتباع بیگانه در قاچاق مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها از/به در کشور
- ۱۷۹- ارزیابی کارکرد دستگاه‌های پیشرفته موجود ر دیاب مواد
- ۱۸۰- بررسی راه‌های تقویت نظام ثبت اطلاعات مبارزه با عرضه (شاخصهای ۱ تا ۱۴ و ۲۲ سامانه)
- ۱۸۱- بررسی روش‌های کنترل محموله های پستی در جهت کشف مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها
- ۱۸۲- شناسایی مناطق کشت غیرقانونی مواد با بهره‌گیری از روش‌های نوین

۱۱- اولویت‌های پژوهش در مسائل حقوقی و قضائی

- ۱۸۳- بررسی تأثیر مواد ۱۵ و ۱۶ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر، بر درمان معتادان و پیش‌آگهی اعتیاد
- ۱۸۴- بررسی خلاء های قانونی برای مبارزه با مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها
- ۱۸۵- پایش و ارزشیابی اجرای مواد ۱۵ و ۱۶ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر، بر درمان کوتاه مدت و درازمدت معتادان و کاهش زیان (آسیب)
- ۱۸۶- تأثیر مجازات‌های پیش‌بینی شده در قانون در بازدارندگی از ارتکاب جرائم مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها
- ۱۸۷- طراحی، اجرای آزمایشی و بررسی هزینه اثر بخشی درمان دادگاه مدار ۹
- ۱۸۸- تأثیر تعیین کننده های اجتماعی مانند فقر و بیکاری در ارتکاب قاچاق مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها
بیوزده در شرق کشور
- ۱۸۹- تأثیر قطعیت و فوریت اجرای مجازات در بازدارندگی و عدم تکرار جرائم
- ۱۹۰- بررسی شیوه های شناسائی درآمدهای حاصل از قاچاق مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها و روش‌های پولشویی آنها
- ۱۹۱- بررسی تأثیر پولشویی ناشی از قاچاق مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازها بر اقتصاد کشور
- ۱۹۲- بررسی محدودیت های قانونی بر حقوق اجتماعی معتادان
- ۱۹۳- بررسی تأثیر جرم انگاری یا جرم زدایی در کنترل مصرف مواد
- ۱۹۴- مطالعه تطبیقی نحوه اعطای عفو و تخفیف به مجرمین مواد در کشورهای موفق در کاهش جرایم مواد مخدر و تأثیر آنها در صورت به کارگیری در ایران

۱۲- اولویت‌های پژوهش در امور مدیریت و پژوهش اعتیاد کشور

- ۱۹۵- بررسی روش‌های تامین منابع مالی، نظام بودجه ریزی، تخصیص اعتبار و هزینه کرد بودجه در سازمانهای مختلف در امر پیشگیری از اعتیاد در پنج سال گذشته
- ۱۹۶- راه اندازی بانک اطلاعات پژوهش‌های اعتیاد کشور (پژوهش ملی ضروری بر اساس برنامه پیش‌بینی شده در سند جامع)
- ۱۹۷- طراحی نظام ثبت اطلاعات بودجه تخصیص داده شده و هزینه شده اقدامات همه جانبه برای کنترل مواد و پیش‌سازها (شاخص ۳۳ سامانه)
- ۱۹۸- مستندسازی وضعیت مدیریت پیشگیری و ارزشیابی ساختارهای اداری و اجرایی موجود و بررسی مشکلات نظام مدیریت پیشگیری کشور
- ۱۹۹- طراحی الگوی توزیع موثر اعتبارات ستاد مبارزه با مواد مخدر
- ۲۰۰- بررسی روش‌های تامین منابع مالی، نظام بودجه ریزی، تخصیص اعتبار و هزینه کرد بودجه در سازمان‌های مختلف در امر درمان و کاهش زیان در پنج سال گذشته

۲۰۱- مستندسازی وضعیت مدیریت درمان و کاهش زیان و ارزشیابی ساختارهای اداری و اجرایی موجود و بررسی مشکلات نظام مدیریت درمان اعتیاد کشور

۲۰۲- بررسی دلایل کمبود پژوهش در زمینه پیشگیری

۲۰۳- بررسی دلایل کمبود پژوهش در حوزه علوم اجتماعی و اقتصادی مواد مخدر

۲۰۴- مطالعه تطبیقی در باره روش‌های جلب مشارکت اجتماعی و فعال سازی سازمان‌های مردم نهاد و اجتماع محور در کنترل اعتیاد

۲۰۵- مطالعه تطبیقی در باره نقش نهادهای عمومی، دولتی و خصوصی، در کنترل اعتیاد

دفتر تحقیقات و آموزش